
Buzková: Nevzali vás na školu? Jsou i jiné

Buzková: Nevzali vás na školu? Jsou i jiné

Ministryně školství obhajovala svou práci v rozhovoru s mužem, na kterého nezbylo místo na vysoké škole

Skoro pětadvacet minut si telefonovali a hledali nejsnazší cestu k vysokoškolskému diplomu. Nakonec se ministryně školství a mladý muž shodli: v Česku se na vysokou školu nedostane. Pokud se ovšem zájemce místo vysněného studia rezie nespokojí s technikou.

Sedlčany - Před rokem s tím tak trochu počítal. Letos, poté, co pro naplnění svého snu vystudovat režii udělal všechno, už však ne. "Hodně mě to zaskočilo," vzpomíná dvaadvacetiletý Jan Rous na chvíli, kdy otevřel dopis, ve kterém mu děkan DAMU oznámil, že na něj ani tentokrát místo ve škole nezbylo.

"Přijímačky jsou jenom o štěstí, a ne o znalostech," řekl Rous ministryni školství Petře Buzkové během jejich telefonického rozhovoru. Buzková přijala výzvu v seriálu MF DNES a zkusila obhájit svou práci v rozhovoru s "obyčejným" člověkem. Uspěla jen částečně. "Myslí to sice nejspíš upřímně, ale mně nepomůže. Příště to zkusím v Polsku, tam budu mít šanci na přijetí větší. Přece nepůjdu místo rezie studovat techniku, jak mi radí," pokrčil rameny Rous, když položil telefonní sluchátko. Na co se jí ptal?

* Rous: Před dvěma roky, když jste se stala ministryní, jste slibovala, že se vysoké školy otevřou více zájemcům. Co se vám za tu dobu podařilo změnit na přijímačkách? Mně se zdá, že nic...

Buzková: To máte pravdu. Přijímací řízení jsou plně v rukou jednotlivých škol. Vysoké školy jsou zcela samostatné a my je pouze financujeme. To znamená, že přijmou tolik studentů, na kolik dostanou peníze, ale je jejich věc, jak si z uchazečů o studium vyberou.

* Co tedy vaše ministerstvo dělá pro to, aby se počet přijímaných studentů zvýšil?

My se snažíme pro veřejné vysoké školy získat co nejvíc peněz. Loni jsme jim přidali přes dvě a půl miliardy korun. Letos se ze všech přihlášených studentů dostalo na vysoké školy téměř 65 procent uchazečů, což je ohromné číslo. A z populačního ročníku devatenáctiletých bylo přijato na vysoké školy asi 43 procent. Takže už teď se dostáváme na srovnatelnou úroveň s evropskými státy. Navíc se rodí čím dál méně dětí, takže je pravděpodobné, že se za tři roky, i kdyby se počty míst na vysokých školách už nezvyšovaly, a ony se zvyšují, dostaneme k šedesáti procentům.

* Proč bráníte zavedení aspoň nějakého minimálního školného na veřejných vysokých školách? Dostalo by se tam víc studentů jako na Západě, kde se dostane každý a je na něm, zda se na škole udrží.

Na Západě jsou bezesporu školy, které přijmou všechny hlásící se studenty ke studiu, ale pak jsou tam i školy prestižní, kam se také dostane jen zlomek zájemců. Tohle by nějaké nižší školné nevyřešilo. Při financování vysokých škol jde o obrovské částky. Jsem navíc přesvědčená, že pro celou řadu mladých lidí by školné mohlo znamenat vážný problém.

* Já jsem se letos na školu zase nedostal a teď mi nejspíš nezbude než se přihlásit na soukromou školu, kde budu platit 55 tisíc korun školného ročně. Radši bych platil nějakých šest tisíc ročně než desetinásobek...

Jenže, jak říkám, nějaké menší školné by problém s počtem míst nevyřešilo. Je potřeba změnit něco jiného, a to je podíl studentů v bakalářských a magisterských programech. Tady je takový zvyk z minulého režimu, že když někdo vystuduje vysokou školu, je buď inženýr, nebo doktor. A jakmile nemá takovýhle titul, tak se téměř nepovažuje za vysokoškoláka. Ale tohle ve světě vůbec běžné není. Bakaláři jsou tam bráni jako lidé s plnohodnotným vysokoškolským vzděláním. A tak by to mělo být i u nás, není důvod, aby byl každý magistr. Reforma vysokých škol ale bude stát peníze. Vysoké školy jsou podfinancované. Na ten dluh potřebujeme tři a půl miliardy, ale na vyřešení všech problémů vysokého školství potřebujeme deset miliard korun.

* Není potom lepší do toho školství investovat víc? Na úkor jiných resortů? Co si máme my, kteří nemůžeme studovat, myslet o tom, že vláda dá klidně dvacet miliard na vojenské stíhačky? Já tomu prostě nerozumím: proč nemáte na vysoké školy a kupujete nějaká letadla...

To je otázka priorit vlády. Pro celou řadu lidí je otázka národní bezpečnosti, kvůli které byla zakoupena ta letadla, prioritou číslo jedna. Já osobně bych ty peníze, stejně jako vy, radši viděla ve vysokém školství.

* Co to tedy všechno znamená pro mě? Kdy budu moci studovat školu, kterou jsem si vybral?

Záleží to na tom, kam se hlásíte. Třeba na technické škole byste měl daleko větší šanci. Letos se tam hlásilo zhruba 25 tisíc uchazečů a uspělo 21 a půl tisíce.

* Já vím, ale techniku studovat nechci...

A v tom to právě je. V uměleckých oborech, kam se hlásíte vy, je přetlak uchazečů největší a nejspíš to tak vždycky bude. A navíc chcete na režii. Kdybyste toužil po herectví, poradila bych vám, abyste zkusil aspoň některou z vyšších odborných škol.

Co slibuje ministerstvo školství a vláda

* Nedopustí zavedení školného na vysokých školách. Reformu vysokých škol zaplatí ze státního rozpočtu (částka dosáhne deseti miliard korun).

* Všechny studijní programy na vysokých školách budou tříступňové: nejprve se vystuduje bakalářský program, pak magisterský a nakonec doktorský.

* Nej kvalitnější vyšší odborné školy se přemění na vysoké školy neuniverzitního typu.

* Za tři roky se na vysokou školu dostane 60 procent všech devatenáctiletých lidí.

* Změní se struktura absolventů vysokých škol tak, aby bylo víc bakalářů a méně magistrů (nyní je poměr obrácený).

Jak to vidí školy a opozice

Walter Bartoš
stínový ministr školství ODS

Bez zavedení školného nebude míst na vysokých školách nikdy dost. Sociálně slabé studenty to neohrozí, když jim stát pomůže.

Stanislav Labík
prorektor pro pedagogiku Vysoké školy chemicko-technologické v Praze

My už to tak děláme, letos Jsme studenty přijímali Jen do bakalářských programů, Jak reforma předpokládá. Je Jednoznačně přínosem.

Bohuslav Svoboda
děkan 3. LF UK Praha

Pro lékařské školy to je neřešitelné. Nedovedu si představit, jak vychovávat nějaké poloviční lékaře. Pokud bychom museli tyto změny z ničeho nic zavést, doplatí na to studenti. Dostanou uprostřed studia bakalářský titul, ale bude jim k ničemu, protože nebudou ničím.